

❖ شرح بیماری

عفونت ادراری معمولاً توسط باکتری‌ها ایجاد شده و در کودکان شایع می‌باشد. دستگاه ادراری شامل کلیه‌ها، حالب‌ها، مثانه و پیشابراه می‌باشد. همه یا هر کدام از قسمت‌های دستگاه ادراری می‌توانند عفونی شوند. درمان علائم عفونت در عرض ۳-۱ روز برطرف می‌شود.

❖ علائم

علائم عفونت ادراری در نوزادان و کودکان زیر دوسال:

- ✓ تب، بی‌اشتهایی، کاهش فعالیت، استفراغ، اسهال، کاهش درجه حرارت بدن و زردی در نوزادان، اختلال رشد در شیرخواران
- علائم عفونت سیستم ادراری در کودکان بزرگتر از دوسال:
- ✓ ادرار کردن بیشتر از دفعات معمول
- ✓ احساس نیاز فوری به ادرار کردن
- ✓ درد و سوزش در حین ادرار کردن
- ✓ بوی بد و شدید ادرار
- ✓ درد قسمت تحتانی لگن، معده، قسمت تحتانی پشت و پهلوها
- ✓ ادرار تیره یا خونی
- ✓ تب
- ✓ تهوع و استفراغ
- ✓ بی‌حالی و احساس بیماری
- ✓ ادرار کردن به سختی یا بی‌اختیاری ادراری
- ✓ شب ادراری

❖ علل شایع

عفونت دستگاه ادراری به وسیله باکتری‌ها ایجاد می‌شود. در حالت طبیعی در ادرار باکتری وجود ندارد و باکتری‌هایی که باعث عفونت می‌شوند بیشتر از ناحیه مقعد به پیشابراه و مثانه و کلیه‌ها کشیده می‌شوند.

افرادی که بیشتر به عفونت سیستم ادراری مبتلا می‌شوند عبارتند از:

- ✓ نوزادان پسر ختنه نشده (چون میکروب‌ها در پوست اطراف مجرای ادرار جمع می‌شوند).
- ✓ کودکان دختر (چون پیشابراه کوتاه‌تری دارند و باکتری‌ها به راحتی به مثانه می‌روند).
- ✓ کودکان با یبوست شدید.
- ✓ کودکان با ناهنجاری‌های دستگاه ادراری و علل انسدادی که جریان ادرار را قطع می‌کند. مانند سنگ کلیه و برگشت ادرار از مثانه به حالب
- ✓ کودکان مبتلا به مرض قند (دیابت)

❖ عوارض احتمالی

اگر کودک به موقع درمان نشود، ممکن است بافت‌های کلیه آسیب ببینند و در آینده مشکلات بدی مانند نارسایی کلیه و فشار خون بالا را ایجاد کند. بنابراین درمان عفونت ادراری در کودکان نباید به تعویق انداخته شود یا ناتمام رها شود. همچنین بعد از اینکه کودک درمان شد باید حتماً پیگیری‌ها و مراجعات بعدی را جدی بگیرید. اگر کودکی دچار عفونت ادراری شود و این عفونت به کلیه او آسیب بزند، این کودک باید تا بزرگسالی از نظر فشار خون و عملکرد کلیه‌ها مورد بررسی قرار بگیرد.

❖ تشخیص و درمان

پزشک جهت تشخیص و درمان اقدامات زیر را جهت بیمار انجام می‌دهد:

بررسی تاریخچه و معاینات فیزیکی و آزمایش ساده ادرار و کشت ادرار. نمونه ادرار در شرایط استریل گرفته شده و ممکن است در صورت صلاحدید پزشک آزمایشات و روش‌های

تشخیصی دیگر مانند سونوگرافی، رادیوگرافی برای تشخیص برگشت ادرار از مثانه به حالب و... انجام گیرد.

در بیشتر موارد علائم با درمان قابل کنترل است و بهبودی حاصل می‌شود گاهی ممکن است پزشک آنتی بیوتیک به مدت ۷-۱۴ روز تجویز کند و در نوع مزمن و عود کننده درمان طولانی‌تر می‌شود. داروها را بدرستی و در سر وقت معین بدهید و دوره درمان را کامل کنید.

داروهای ضد تب و یا ضد التهابی را می‌توانید در صورت تب بالا با صلاحدید پزشک بدهید.

❖ فعالیت

در مرحله حاد و داشتن تب، فعالیت کودک محدود شود و پس از سپری شدن مرحله حاد محدودیتی برای فعالیت وجود ندارد.

❖ رژیم غذایی و تغذیه

در زمان ابتلا به این بیماری رژیم غذایی خود را به صورت زیر تنظیم نمائید:

✓ از مصرف محرک‌های دستگاه ادراری مانند قهوه، چای، ادویه و نوشابه‌های حاوی کولا پرهیز نمائید.

✓ کودکان خود را تشویق به خوردن مایعات فراوان و دفع مکرر ادرار کنید تا محیطی برای رشد میکروب‌ها فراهم نشود.

✓ در شستن کودک، اول پیشابراه و سپس مقعد شسته شود.

✓ از ویتامین C (بیشتر استفاده نمائید). (پرتقال و ...) و از مصرف نوشیدنی‌های شیرین و آب میوه‌های شیرین شده پرهیز کنید.

❖ مراقبت

✓ از پوشاندن لباس زیر یا شلوار تنگ و چسبان به دختر بچه‌ها باید پرهیز کرد چرا که این مساله هم یکی از عوامل افزایش خطر عفونت است.

✓ لباس‌های زیرکودک را از نوع نخی انتخاب کنید و از جوراب شلواری‌هایی که قسمت بالای آن نخی است استفاده کنید.

✓ از مصرف فرآورده‌های بهداشتی مخصوص دستگاه تناسلی (اسپری یا پودر) و صابون‌های قوی خودداری کنید.

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمائید؟

✓ علائم عفونت ادراری در کودک ادامه یابد یا بدتر شود و یا علائم جدید اضافه شود.

✓ تب بالا

✓ در صورت استفراغ، درد پهلو، درد شکم

✓ علائم نگران کننده دیگر مانند کاهش یا قطع جریان ادرار، ادم دور چشم و انتهای دست و پا داشته باشد.

منابع:

وبسایت های mayoclinic ، org.hopkinsmedicine

، com.WebMD ، Family Doctor.org، کتاب اصول آموزش به

بیمار، برونر و سوارث

واحد آموزش سلامت	تهیه کننده
دکتر افرند رحمانی	تایید کننده
دکتر سید محمد سید غیبی	ابلاغ کننده
پاییز ۱۴۰۳	تاریخ چاپ